

5.3 INTERVENCIJA KMETIJSKO-OKOLJSKA-PODNEBNA PLAČILA – NARAVNI VIRI (KOPOP_NV)

5.3.1 UVOD

Intenzivna pridelava hrane ima lahko negativne vplive na okolje in naravne vire, ki so posledica neustrezne uporabe gnojil in fitofarmaceutskih sredstev (FFS), nesmotrna pridelava pa lahko vodi do onesnaževanja vodnih virov, erozije in zbitosti tal. Zato je eden ključnih ciljev Skupne kmetijske politike EU (SKP) spodbujanje trajnostnega razvoja in učinkovitega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak, vključno z zmanjšanjem odvisnosti od kemikalij.

V okviru Strateškega načrta SKP za Slovenijo 2023–2027 (SN 2023–2027) je zmanjševanju potencialnega onesnaževanja okolja namenjena intervencija Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP_NV), ki z operacijami, ki podpirajo strokovno utemeljeno uporabo gnojil in FFS ter z zmanjševanjem njihovega vnosa v okolje oz. s prepovedjo njihove uporabe, kolobarjenjem, obdelavo in oskrbo posevkov prispeva k ohranjanju in izboljšanju stanja vodnih virov in kmetijskih tal.

5.3.2 NAMEN INTERVENCIJE

Namen intervencije KOPOP_NV je spodbuditi kmetijska gospodarstva (KMG) k izvajanju nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks, ki zmanjšujejo negativne vplive kmetovanja na naravne vire in prispevajo k trajnostnemu upravljanju z vodami in tlemi ter k zmanjševanju onesnaževanja zraka iz kmetijskih virov.

5.3.3 OPERACIJE

Intervencija KOPOP_NV vključuje 13 operacij:

- NV.1 Vodni viri (operacija VOD);
- NV.2 Ohranjanje kolobarja (operacija KOL);
- NV.3 Integrirana pridelava poljščin (operacija IPP);
- NV.4 Integrirana pridelava zelenjave (operacija IPZ);
- NV.5 Integrirana pridelava hmelja (operacija IPH);
- NV.6 Integrirana pridelava sadja in oljk (operacija IPSO);
- NV.7 Integrirana pridelava grozdja (operacija IPG);
- NV.8 Uporaba biotehniških metod za obvladovanje škodljivih organizmov v trajnih nasadih (operacija BIOTM_TNS);
- NV.9 Opustitev uporabe herbicidov v vinogradih (operacija VIN_HERB);
- NV.10 Opustitev uporabe insekticidov v vinogradih (operacija VIN_INSK);
- NV.11 Precizno gnojenje in škropljenje (operacija PGS);
- NV.12 Senena prireja (operacija SENENA);
- NV.13 Varovalni pasovi ob vodotokih (operacija PAS_VOD).

Vstop v operacije: V okviru intervencije KOPOP_NV je mogoče vstopiti v operacije:

- KOL_1, KOL_2, KOL_3, IPP, IPZ, IPH, IPSO, IPG, BIOTM_TNS, VIN_HERB in VIN_INSK v letu 2024;
- VOD, PGS, SENENA in PAS_VOD v letih 2024 in 2025.

Obveznost izvajanja operacij traja:

- 5 let pri vstopu v letu 2024 in
- 4 leta pri vstopu v letu 2025,

z določenimi izjemami, kot so višja sila ali izjemne okoliščine, prenos površin, prenos kmetijskega gospodarstva (KMG).

Vrsta rabe: Operacije intervencije KOPOP_NV se izvajajo na GERK z vrstami rabe, določenimi v šifrantu vrst oz. skupin kmetijskih rastlin in pomoči, ki je dostopen na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-let-2024/>.

Analiza tal in gnojilni načrt: Analizo tal in gnojilni načrt je treba izdelati najpozneje do poteka roka za oddajo zbirne vloge za tekoče leto – za leto 2024 je to do 10. 7. 2024.

Splošni pogoji za izvajanje operacij intervencije KOPOP_NV so opisani v poglavju 5.1 Navodil za uveljavljanje intervencij iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 – 2027.

Vpogled v evidence območij, na katerih se izvajata operaciji VOD in PAS_VOD, je mogoč na spletnem pregledovalniku, ki je dostopen na povezavi <http://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/>.

5.3.4 ZAHTEVE ZA IZVAJANJE POSAMEZNIH OPERACIJ

Operacija NV.1 Vodni viri (VOD)

Zahteve za izvajanje operacije VOD so:

- uporabljajo se lahko samo FFS (aktivne snovi), ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih (VVO_I), kot izpolnjevanje te zahteve se šteje tudi, če se na GERK FFS ne uporabljajo;
- v kolobar za petletno obdobje morajo biti vključene najmanj tri različne kmetijske rastline kot glavni posevek, naknadni posevki se ne upoštevajo kot ena od treh različnih kmetijskih rastlin, ki morajo biti vključene v kolobar;
- zelenjadnice so v kolobar za petletno obdobje lahko vključene več kot trikrat, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključene najmanj tri različne zelenjadnice kot glavni posevek;
- njivska zelišča so v kolobar za petletno obdobje lahko vključena več kot trikrat, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključena najmanj tri različna njivska zelišča kot glavni posevek;
- jagode so v kolobar za petletno obdobje lahko vključene največ dvakrat kot glavni posevek;
- na GERK z vrsto rabe »1100 – njive« je praha lahko del kolobarja, vendar zanjo ni mogoče uveljavljati plačila za izvajanje operacije VOD;
- jare in ozimne kmetijske rastline iste vrste se štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- različni posevki koroze (koroza za zrnje, silažna koroza in sladka koroza) štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- trava in travno deteljne mešanice so v kolobar lahko vključene največ trikrat, pri čemer se različne vrste trav in travno deteljnih mešanic štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- obvezen je celoletni zeleni pokrov.

Praha je določena v šifrantu vrst oz. skupin kmetijskih rastlin in pomoči, ki je dostopen na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-let-2024/>.

Celoletni zeleni pokrov:

- za celoletni zeleni pokrov se šteje, če so njivske površine pokrite z zeleno odejo najmanj 220 dni v koledarskem letu;
- v zeleni pokrov je treba vključiti dve kmetijski rastlini, eno kot glavni posevek in eno kot naknadni posevek;
- pokritost mora biti zagotovljena od 15. 11. tekočega leta do najmanj 15. 2. naslednjega leta;
- obdelava ozelenjenih njivskih površin je dovoljena po 15. 2. naslednjega leta;
- za pokritost tal se šteje, če je zelen pokrov viden na najmanj 70 % ozelenjene površine.

Seznam aktivnih snovi, ki jih na VVO_I ni dovoljeno uporabljati:

• bentazon;	• klopiramid;	• metribuzin;
• dikamba;	• klorantraniliprol;	• nikosulfuron;
• dikloprop-p;	• mcpa;	• petoksamid;
• dimetaklor;	• mekoprop-p (mcpp-p);	• rimsulfuron;
• dimetenamid-p;	• metalaksil/metalaksil-m;	• S-metolaklor;
• flufenacet;	• metamitron;	• terbutilazin;
• flurokloridon;	• metazaklor;	• tritosulfuron.

FFS z aktivno snovjo nikosulfuron se lahko uporabljajo, če letna količina te aktivne snovi ne presega vrednosti 40 g aktivne snovi na ha tretirane površine.

Nikosulfuron v navedeni količini po mnenju stroke ne predstavlja tveganja za spiranje v podzemno vodo. Strokovno mnenje je dostopno na povezavi <https://skp.si/novice/obvestilo-o-uporabi-ffs-ki-vkljucujejo-nikosulfuron>.

Izjema ne velja za najožja vodovarstvena območja, kjer prepoved uporabe aktivne snovi nikosulfuron še vedno ostaja.

Za operacijo VOD velja, da:

- mora biti za vsako poljino kolobar za petletno obdobje zasnovan ob vstopu v operacijo;
- se izvaja na prispevnih območjih vodnih teles iz evidenc VT_POV_HRA, VT_POV_FFS in VT_POD_NIT, razen na VVO_I;
- se mora vsako leto izvajati na vseh njivskih površinah, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha in so na prej omenjenih območjih, razen na njivskih površinah, na katerih je vzpostavljen varovalni pas in na njivskih površinah, ki so vključene v operacijo PAS_VOD;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- obtežba z živino ni relevantna.

Iz operacije VOD lahko izvzame do 20 % njivskih površin, če zaradi vrste kmetijske rastline ni bilo mogoče izvesti pravočasnega spravila za naslednjo izvedbo setve v jesenskem času ali pa je kmetijska rastlina na površini prisotna prek zime, ne tvori pa zelene odeje zaradi botaničnih lastnosti (npr. hren, česen, čebula). Za izvzete površine upravičenec ni upravičen do plačila.

Letno plačilo za operacijo VOD je:

- 289,20 €/ha.

Naknadni posevek ali podsevek, za katerega se uveljavlja plačilo za shemo SOPO INP 8.05
Naknadni posevki in podsevki, se v tekočem letu lahko vključi v operacijo VOD, vendar do plačila za to operacijo v tem letu ni upravičen.

Prezimni posevek, za katerega se uveljavlja plačilo za shemo SOPO INP 8.06 Ozelenitev ornih površin prek zime, se v tekočem letu lahko vključi v operacijo VOD, vendar do plačila za to operacijo v tem letu ni upravičen.

Letno plačilo za operacijo VOD je v kombinaciji:

- z intervencijo ekološko kmetovanje 102,07 €/ha.

Operacija NV.2 Ohranjanje kolobarja (KOL)

Operacija KOL se izvaja v treh stopnjah zahtevnosti:

- stopnja I (KOL_1);
- stopnja II (KOL_2);
- stopnja III (KOL_3).

Med trajanjem obveznosti prehod med stopnjami zahtevnosti operacije KOL ni mogoč.

Za KOL_1, KOL_2 in KOL_3 velja, da morajo biti kot glavni posevek v kolobar za petletno obdobje vključene najmanj tri različne kmetijske rastline.

Zahteve za izvajanje KOL_1 so:

- žita so lahko v kolobarju največ trikrat;
- koruza je lahko v kolobarju največ trikrat, vendar nikoli zaporedoma;
- v kolobar za petletno obdobje je treba vsaj enkrat v petih letih vključiti setev kmetijskih rastlin za zeleno gnojenje, ki se sejejo po spravi glavnega posevka, pred setvijo naslednje kmetijske rastline pa se posevek zadela v tla;
- naknadni posevki ne predstavljajo ene od treh različnih kmetijskih rastlin, ki morajo biti vključene v kolobar za petletno obdobje;
- zelenjadnice so v kolobar za petletno obdobje lahko vključene več kot trikrat, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključene najmanj tri različne zelenjadnice kot glavni posevek;
- njivska zelišča so v kolobar za petletno obdobje lahko vključena več kot trikrat, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključena najmanj tri različna njivska zelišča kot glavni posevek;
- jagode so v kolobar za petletno obdobje lahko vključene največ dvakrat kot glavni posevek;
- praha na GERK z vrsto rabe »1100 – njive« je lahko del kolobarja, vendar zanjo plačila za izvajanje operacije KOL ni mogoče uveljavljati;
- jare in ozimne kmetijske rastline iste vrste se štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- različni posevki koruze (koruza za zrnje, silažna koruza in sladka koruza) se štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- trava in travno deteljne mešanice so v kolobar za petletno obdobje lahko vključene največ trikrat, pri čemer se različne vrste trav in travno deteljnih mešanic štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju.

Za KOL_2 poleg zahtev za KOL_1 velja, da mora biti v kolobarju vsaj enkrat v petih letih prisotna metuljnica ali okopavina, ki izboljšuje tla, ali druga ugodilka. Seznam teh rastlin je v šifrantu kmetijskih rastlin, ki je dostopen na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2024/>.

Za **KOL_3** poleg zahtev za **KOL_1** in **KOL_2** velja tudi, da se lahko uporabljajo samo FFS (aktivne snovi), ki so dovoljena na **VVO_I**, kot izpolnjevanje te zahteve se šteje tudi, če se na GERK FFS ne uporabljajo;

Seznam aktivnih snovi, ki jih na VVO_I ni dovoljeno uporabljati:

• bentazon;	• klopiramid;	• metribuzin;
• dikamba;	• klorantraniliprol;	• nikosulfuron;
• dikloprop-p;	• mcpa;	• petoksamid;
• dimetaklor;	• mekoprop-p (mcpp-p);	• rimsulfuron;
• dimetenamid-p;	• metalaksil/metalaksil-m;	• S-metolaklor;
• flufenacet;	• met amitron;	• terbutilazin;
• flurokloridon;	• metazaklor;	• tritosulfuron.

FFS z aktivno snovjo nikosulfuron se lahko uporabljajo, če letna količina te aktivne snovi ne presega vrednosti 40 g aktivne snovi na ha tretirane površine.

Nikosulfuron v navedeni količini po mnenju stroke ne predstavlja tveganja za spiranje v podzemno vodo. Strokovno mnenje je dostopno na povezavi <https://skp.si/novice/obvestilo-o-uporabi-ffs-ki-vkljucujejo-nikosulfuron>.

Izjema ne velja za najožja vodovarstvena območja, kjer prepoved uporabe aktivne snovi nikosulfuron še vedno ostaja.

Za operacijo KOL (za KOL_1, KOL_2 in KOL_3) velja, da:

- mora biti za vsako poljino kolobar za petletno obdobje zasnovan ob vstopu v operacijo;
- se izvaja na vseh njivskih površinah, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha, razen na njivskih površinah, na katerih je vzpostavljen varovalni pas iz uredbe, ki ureja pogojenost;
- površine iz prejšnje točke upravičenec lahko vključi le v eno od stopenj zahtevnosti kolobarja;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije, razen **KOL_3**, ki se ne more izvajati na **VVO_I**;
- obtežba z živino ni relevantna.

Praha je določena v šifrantu vrst oz. skupin kmetijskih rastlin in pomoči, ki je dostopen na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-letno-2024/>.

Upravičenec z delno ekološko kmetijo se lahko vključi v operacijo KOL, pri čemer:

- jo mora izvajati na vseh njivskih površinah;
- mora upoštevati vse zahteve za izvajanje operacije KOL.

Letno plačilo za operacijo KOL je za:

- **KOL_1**: 71,74 €/ha;
- **KOL_2**: 108 €/ha;
- **KOL_3**: 134,40 €/ha.

Upravičenec z delno ekološko kmetijo, ki se vključi v operacijo KOL, plačilo za operacijo KOL lahko pridobi le za površine, ki niso vključene v intervencijo EK.

Letno plačilo za operacijo KOL je za KOL_1, KOL_2 in KOL_3 v kombinaciji:

- z operacijo VOD 25,80 €/ha.

Operacije NV.3 Integrirana pridelava poljščin (IPP), NV.4 Integrirana pridelava zelenjave (IPZ), NV.5 Integrirana pridelava hmelja (IPH), NV.5 Integrirana pridelava sadja in oljk (IPSO) in NV.7 Integrirana pridelava grozdja (IPG)

Za pridobitev plačil za izvajanje operacij IPP, IPZ, IPH, IPSO in IPG v tekočem letu:

- se mora upravičenec pri organizaciji za kontrolo in certificiranje integrirane pridelave prijaviti oz. obnoviti prijavo v kontrolo integrirane pridelave najpozneje do 31. 12. v tekočem letu za naslednje leto (izjema za leto 2024 – do 15. 4. 2024);
- mora upravičenec v skladu s pravilnikom o integrirani pridelavi prejeti certifikat o integrirani pridelavi poljščin, zelenjave, hmelja, sadja in oljk ali grozdja.

Na površinah v premeni upravičenec lahko izvaja operacijo IPP, IPZ ali IPSO z jagodami, pri čemer mora biti vključen v kontrolo pri organizaciji za kontrolo in certificiranje IPP ali IPZ ali kontrolo in certificiranje IPSO.

Upravičenec je v tekočem letu lahko vključen v kontrolo le pri eni organizaciji za kontrolo in certificiranje integrirane pridelave.

Upravičenec med trajanjem obveznosti ne more zamenjati organizacije za kontrolo in certificiranje integrirane pridelave.

Za operacije IPP, IPZ, IPH, IPSO in IPG velja, da:

- mora upravičenec v skladu s pravilnikom o integrirani pridelavi v posamezno operacijo vključiti vse površine, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha (pri operaciji IPSO mora vključiti vse površine ene ali več sadnih vrst, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha);
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- obtežba z živino ni relevantna.

Certifikat, ki je izdan v tekočem letu, se za namen izplačila zahtevkov za operacije IPP, IPZ, IPH, IPSO in IPG upošteva od 1. 1. do 31. 12. tekočega leta.

Pravilnik o integrirani pridelavi o integrirani pridelavi poljščin, zelenjave, hmelja, sadja in oljk ter grozdja, je dostopen na povezavi <https://pisrs.si/pregledNpb?idPredpisa=PRAV14922&idPredpisaChng=PRAV15053>.

Tehnološka navodila za izvajanje operacij IPP, IPZ, IPH, IPSO in IPG so dostopna na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2024/>.

Do priprave novih tehnoloških navodil se uporabljajo tehnološka navodila, ki so priloga Pravilnika integrirani pridelavi o integrirani pridelavi poljščin, zelenjave, hmelja, sadja in oljk ter grozdja, in so dostopna na povezavi <https://skp.si/download/tehnoloska-navodila-za-integrirano-pridelavo-poljiscin-2023>.

Letno plačilo je za operacijo:

- IPP 171 €/ha;
- IPZ na prostem in v zavarovanih prostorih 257,50 €/ha;
- IPH 325,50 €/ha;
- IPSO 450 €/ha;
- IPG 450 €/ha.

Letno plačilo za operacijo IPP je v kombinaciji z operacijo:

- VOD 55 €/ha;
- PAS_VOD 55 €/ha.

Letno plačilo za operacijo IPZ je v kombinaciji z operacijo:

- VOD 87,50 €/ha;
- PAS_VOD 87,50 €/ha.

Operacija NV.8 Uporaba biotehniških metod za obvladovanja škodljivih organizmov v trajnih nasadih (BIOTM_TNS)

Biotehniške metode obvladovanja škodljivih organizmov v okviru operacije BIOTM_TNS so:

- uporaba feromonskih razpršilcev (dispensorjev);
- uporaba naprave za razprševanje feromonov;
- uporaba zastrupljene vabe s privabilom;
- masovni ulov.

Zahteve za izvajanje operacije BIOTM_TNS so:

- najmanj ena od prej naštetih metod mora biti vpeljana pred pojavom škodljivca oz. ob napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin, uporabljajo pa se kot samostojna ali kot dopolnilna nekemična metoda varstva rastlin pred škodljivci;
- pri določitvi števila potrebnih feromonskih razpršilcev (dispensorjev), naprav za razprševanje feromonov, zastrupljenih vab s privabilom ali enot (pasti) za masovni ulov na enoto površine se upoštevajo navodila proizvajalca in tehnološka navodila za izvajanje operacije BIOTM_TNS;
- uporaba doma izdelanih zastrupljenih vab s privabilom in enot za masovni ulov ni dovoljena, izjema je uporaba doma izdelanih enot (pasti) za masovni ulov plodove vinske mušice (*Drosophila suzukii*), pri čemer morajo biti enote (pasti) za masovni ulov izdelane in izobešene v skladu tehnološkimi navodili za izvajanje operacije BIOTM_TNS;
- dispensorji, zastrupljene vabe, naprave za razprševanje feromonov oz. enote (pasti) za masovni ulov morajo biti v trajnem nasadu nameščene v času, ko je možno obvladovati posameznega škodljivca z eno od navedenih metod v skladu s tehnološkimi navodili za izvajanje operacije BIOTM_TNS.

Tehnološka navodila za izvajanje operacije BIOTM_TNS so dostopna na povezavi
<https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2024/>.

Za operacijo BIOTM_TNS velja, da:

- se mora vsako leto izvajati na delu površin intenzivnih sadovnjakov, oljčnikov oz. vinogradov, vendar na celem GERK;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- obtežba z živino ni relevantna.

Operacija BIOTM_TNS se na GERK, na katerih se pridelujejo različne sadne vrste, izvaja na delu GERK s sadno vrsto, za katero je mogoče izvajati eno od navedenih biotehniških metod obvladovanja škodljivih organizmov.

Upravičenec mora na KMG imeti oz. hraniti:

- zastrupljene vabe s privabilom oz. naprave za razprševanje feromonov oz. enote za masovni ulov, namenjene za uporabo v tekočem letu;
- račune o nakupu feromonskih razpršilcev (dispensorjev), naprav za razprševanje feromonov, zastrupljenih vab s privabilom ali enot (pasti) za masovni ulov, izjema so vabe za masovni ulov, ki jih lahko upravičenec naredi sam ob upoštevanju tehnoloških navodil za izvajanje operacije BIOTM_TNS;
- navodila za uporabo feromonskih razpršilcev (dispensorjev), naprav za razprševanje feromonov, zastrupljenih vab s privabilom ali enot (pasti) za masovni ulov, izjema so vabe za masovni ulov, ki jih lahko upravičenec naredi sam ob upoštevanju tehnoloških navodil za izvajanje operacije BIOTM_TNS.

Letno plačilo za operacijo BIOTM_TNS je:

- 110,03 €/ha.

Operacija NV.9 Opustitev uporabe herbicidov v vinogradih (VIN_HERB)

Zahtevi za izvajanje operacije VIN_HERB sta:

- v vinogradih uporaba herbicidov ni dovoljena;
- nega tal oz. plevelov pod gojenimi rastlinami se izvaja mehansko s plitvo obdelavo, krtačenjem, košnjo, mulčenjem, valjanjem ali zastiranjem.

Za operacijo VIN_HERB velja, da:

- se mora vsako leto izvajati na delu površin vinogradov, lahko na delu GERK;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- obtežba z živino ni relevantna.

Na KMG mora biti:

- prisotna ustrezna mehanizacija oz. oprema ali
- shranjen račun izvajalca za opravljeno strojno storitev ali
- shranjena izjava izvajalca, kadar se strojna storitev opravlja kot sosedska pomoč v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

Letno plačilo za operacijo VIN_HERB je:

- 284,40 €/ha.

Letno plačilo za operacijo VIN_HERB je v kombinaciji z operacijo:

- IPG 44,40 €/ha.

Operacija NV.10 Opustitev uporabe insekticidov v vinogradih (VIN_INSK)

Zahteva za izvajanje operacije VIN_INSK je:

- uporaba insekticidov v vinogradih v rastni dobi vinske trte zoper škodljivce vinske trte ni dovoljena, razen za obvladovanje karantenskih škodljivih organizmov.

Seznam insekticidov, ki so dovoljeni za obvladovanje karantenskih škodljivih organizmov, pripravi Javna služba zdravstvenega varstva rastlin, dostopen pa je na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-let-2024/>.

V primeru večjega pojava škodljivcev se lahko uporabijo insekticidi, katerih seznam pripravi Javna služba zdravstvenega varstva rastlin in je dostopen na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-let-2024/>.

Za operacijo VIN_INSK velja, da:

- se mora vsako leto izvajati na delu površin vinogradov, vendar na celem GERK;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti iz lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- obtežba z živino ni relevantna.

Letno plačilo za operacijo VIN_INSK je:

- 119,72 €/ha.

Letno plačilo za operacijo VIN_INSK je v kombinaciji z operacijo:

- BIOTM_TNS 86,72 €/ha.

Operacija NV.11 Precizno gnojenje in škropljenje (PGS)

Pri izvajanju operacije PGS je treba uporabljati mehanizacijo za precizno:

1. gnojenje:
 - za dognojevanje z dušikom,
 - sekcijsko odpiranje in zapiranje pri trosilnikih mineralnih gnojil;
2. škropljenje:
 - šobe za zmanjšanje zanašanja ali
 - sekcijsko odpiranje in zapiranje škropilne naprave.
3. izdelan mora biti gnojilni oz. škropilni načrt, iz katerega je razvidno zmanjšanje porabe gnojil oz. FFS zaradi izvajanja te operacije.

Za operacijo PGS velja, da:

- se lahko izvaja na delu njivskih površin, hmeljišč, trajnih nasadov oz. trajnega travinja, vendar na celem GERK;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- obtežba z živino ni relevantna.

Na KMG mora biti:

- prisotna ustrezna mehanizacija oz. oprema ali
- shranjen račun izvajalca za opravljeno strojno storitev ali
- pogodba o opravljanju strojnih storitev.

Če se strojna storitev opravlja kot sosedska pomoč v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, se to ne šteje kot izpolnjevanje zahteve po uporabi ustrezne mehanizacije.

Letno plačilo za operacijo PGS je:

- 155,13 €/ha ne glede na to, ali se na KMG izvaja samo precizno gnojenje, ali samo precizno škropljenje, ali precizno gnojenje in precizno škropljenje.

Operacija NV.12 Senena prireja (SENENA)

Za pridobitev plačil za izvajanje operacije SENENA v tekočem letu:

- se mora upravičenec pri organizaciji za kontrolo in certificiranje senene prireje prijaviti oz. obnoviti prijavo v kontrolo senene prireje najpozneje do 31. 12. v tekočem letu za naslednje leto (izjema za leto 2024 – do 15. 4. 2024);
- mora upravičenec v skladu s specifikacijo za seneno mleko, kozje seneno mleko ali ovčje seneno mleko ali specifikacijo za seneno meso prejeti certifikat zaščitene kmetijskih pridelkov in živil za seneno mleko ali kozje seneno mleko ali ovčje seneno mleko ali seneno meso.

Upravičenec je v tekočem letu lahko vključen v kontrolo le pri eni organizaciji za kontrolo in certificiranje senene prireje.

Upravičenec med trajanjem obveznosti ne more zamenjati organizacije za kontrolo in certificiranje senene prireje.

Certifikat, ki je izdan v tekočem letu, se za namen izplačila zahtevkov za operacijo SENENA upošteva od 1. 1. do 31. 12. tekočega leta.

Priročnik za izvajanje operacije SENENA je dostopen na povezavi
<https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2024/>.

Za operacijo SENENA velja, da:

- se lahko izvaja na delu površin trajnega travinja, na delu njivskih površin in na delu površin travniških sadovnjakov, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha, vendar na celem GERK;
- se površina, ki je pripisana planini ali skupnemu pašniku, ne šteje za upravičeno površino;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na območju celotne Republike Slovenije;
- mora biti povprečna letna obtežba z živino od 0,3 do 1,8 GVŽ travojedih živali na ha, na KMG pa morata biti najmanj 2 GVŽ travojedih živali.

Letno plačilo za operacijo SENENA je:

- 126,11 €/ha.

Operacija NV.13 Varovalni pasovi ob vodotokih (PAS_VOD)

Zahteve za izvajanje operacije PAS_VOD so:

- ob vodnih telesih se z namenom ustvarjanja fizičnih preprek pri preprečevanju zanosa gnojil in FFS vzpostavi 40-metrski varovalni pas;
- uporaba gnojil in FFS v 40-metrskem varovalnem pasu ni dovoljena;
- preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst v 40-metrskem varovalnem pasu se izvaja z mehanskim zatiranjem.

Na preostali površini zunaj 40-metrskega varovalnega pasu:

- se lahko uporabljajo samo FFS (aktivne snovi), ki so dovoljena na VVO_I, kot izpolnjevanje te zahteve se šteje tudi, če se na GERK FFS ne uporabljajo;
- se na njivskih površinah izvaja kolobar, v katerega morajo biti v petletnem obdobju vključene najmanj tri različne kmetijske rastline kot glavni posevek, naknadni posevki se ne upoštevajo kot ena od treh različnih kmetijskih rastlin, ki morajo biti vključene v kolobar;
- zelenjadnice so v kolobar za petletno obdobje lahko vključene več kot trikrat, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključene najmanj tri različne zelenjadnice kot glavni posevek;
- njivska zelišča so v kolobar za petletno obdobje lahko vključena več kot trikrat, pri čemer morajo biti v ta kolobar vključena najmanj tri različna njivska zelišča kot glavni posevek;
- so jagode v kolobar za petletno obdobje lahko vključene največ dvakrat kot glavni posevek;
- je praha na GERK z vrsto rabe »1100 – njive« lahko del kolobarja, vendar zanjo plačila za izvajanje operacije PAS_VOD ni mogoče uveljavljati;
- jare in ozimne kmetijske rastline iste vrste se štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- različni posevki koroze (koroza za zrnje, silažna koroza in sladka koroza) štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- trava in travno deteljne mešanice so v kolobar lahko vključene največ trikrat, pri čemer se različne vrste trav in travno deteljnih mešanic štejejo kot ena kmetijska rastlina v kolobarju;
- je obvezen celoletni zeleni pokrov.

Seznam aktivnih snovi, ki jih na VVO_I ni dovoljeno uporabljati:

• bentazon;	• klopiralid;	• metribuzin;
• dikamba;	• klorantraniliprol;	• nikosulfuron;
• dikloprop-p;	• mcpa;	• petoksamid;
• dimetaklor;	• mekoprop-p (mcpp-p);	• rimsulfuron;
• dimetenamid-p;	• metalaksil/metalaksil-m;	• S-metolaklor;
• flufenacet;	• metamitron;	• terbutilazin;
• fluorkloridon;	• metazaklor;	• tritosulfuron.

FFS z aktivno snovjo nikosulfuron se lahko uporabljajo, če letna količina te aktivne snovi ne presega vrednosti 40 g aktivne snovi na ha tretirane površine.

Nikosulfuron v navedeni količini po mnenju stroke ne predstavlja tveganja za spiranje v podzemno vodo. Strokovno mnenje je dostopno na povezavi <https://skp.si/novice/obvestilo-o-uporabi-ffs-ki-vkljucejejo-nikosulfuron>.

Izjema ne velja za najožja vodovarstvena območja, kjer prepoved uporabe aktivne snovi nikosulfuron še vedno ostaja.

Praha je določena v šifrantu vrst oz. skupin kmetijskih rastlin in pomoči, ki je dostopen na povezavi <https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-let-2024/>.

Celoletni zeleni pokrov:

- za celoletni zeleni pokrov se šteje, če so njivske površine pokrite z zeleno odejo najmanj 220 dni v koledarskem letu;
- v zeleni pokrov je treba vključiti dve kmetijski rastlini, eno kot glavni posevek in eno kot naknadni posevek;
- pokritost mora biti zagotovljena od 15. 11. tekočega leta do najmanj 15. 2. naslednjega leta;
- obdelava ozelenjenih njivskih površin je dovoljena po 15. 2. naslednjega leta;
- za pokritost tal se šteje, če je zelen pokrov viden na najmanj 70 % ozelenjene površine.

Za operacijo PAS_VOD velja, da:

- mora biti za vsako poljino kolobar za petletno obdobje zasnovan ob vstopu v operacijo;
- se mora vsako leto izvajati na vseh njivskih površinah, katerih velikost je večja ali enaka 0,1 ha in so na vplivnih območjih vodotokov Ledava in Ščavnica iz evidence VT_LESA_FFS, razen na VVO_I, izjema so njivske površine, na katerih je vzpostavljen varovalni pas iz uredbe, ki ureja pogojenost;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti lahko spreminja;
- se izvaja na vplivnih območjih vodotokov Ledava in Ščavnica iz evidence VT_LESA_FFS, razen na VVO_I;
- obtežba z živino ni relevantna.

Letno plačilo za operacijo PAS_VOD je:

- 450 €/ha.

Naknadni posevek ali podsevek, za katerega se uveljavlja plačilo za shemo SOPO INP 8.05 Naknadni posevki in podsevki, se v tekočem letu lahko vključi v operacijo PAS_VOD, vendar do plačila za to operacijo v tem letu ni upravičen.

Prezimni posevek, za katerega se uveljavlja plačilo za shemo SOPO INP 8.06 Ozelenitev ornih površin prek zime, se v tekočem letu lahko vključi v operacijo PAS_VOD, vendar do plačila za to operacijo v tem letu ni upravičen.